

Цукровий діабет та ожиріння – ризики летальних випадків коронавірусної хвороби

Кіндратів Е.О.* , Воронич В.О., Семченко В.А.*

Івано-Франківський національний медичний університет, Івано-Франківськ, Україна

*E-mail: ekindrativ@ifnmu.edu.ua

Ключові слова:

- COVID-19
- цукровий діабет
- ожиріння

Анотація

Проведено ретроспективний аналіз 164 протоколів патологоанатомічного дослідження осіб, які померли від коронавірусної хвороби. Середній вік померлих складав 64 ± 14 роки. Встановлено, що найбільша кількість летальних випадків (57 %) припадає на вікову категорію 60-79 років, а найменша (7 %) – на 20-39 років. Найпоширенішими ендокринними захворюваннями були інсулінонезалежний цукровий діабет – 23 % та ожиріння – 10 %. При цьому в 11 % випадків цукровий діабет був основним фоновим, а в 12 % – супутнім захворюванням. Абсолютна більшість випадків – інсулінонезалежний діабет. Отримані дані можуть свідчити про несприятливий вплив даних захворювань на перебіг коронавірусної хвороби.

Вступ

Статистичні дані поширення та летальності внаслідок коронавірусної хвороби відображають актуальність дослідження факторів ризику розвитку важкого перебігу захворювання та його ускладнень, безпосередніх причин смертності від COVID-19. В Україні на ожиріння страждає понад 20 % населення, а до 85 % пацієнтів із цукровим діабетом знаходяться у стадії декомпенсації, що суттєво підвищує ризик розвитку ускладненого перебігу коронавірусної інфекції [1, 2, 3, 4, 5].

Мета дослідження: ретроспективний аналіз летальних випадків з приводу COVID-19 для встановлення ендокринних ризиків важкого перебігу хвороби.

Матеріали, методи та результати дослідження

. Проведений ретроспективний аналіз протоколів патологоанатомічних досліджень 164 осіб, які померли внаслідок коронавірусної хвороби (переважали чоловіки), віком від 20-ти до 94-х років. Середній вік померлих складав 64 ± 14 роки. Найбільша кількість летальних випадків припадає на вікову категорію 60-79 років (57 %), а найменша – на 20-39 років (7 %).

Безпосередніми причинами смерті були: респіраторна недостатність – 78 %, поліорганна недостатність – 17 %, злоякісні новоутворення – 2 %, легенево-серцева недостатність, мозкова недостатність та гострий трансмуральний інфаркт міокарда – по 1 %.

У результаті аутопсій серед супутніх ендокринних захворювань найпоширенішими були інсулінонезалежний цукровий діабет, який виявили у 12 % осіб та ожиріння – у 10 % випадків. Інсулінозалежний цукровий діабет мали 0,6 % померлих. Загалом цукровий діабет був діагностований у 23 % померлих від COVID-19, з них у 11 % осіб – був основним фоновим, а у 12 % осіб – супутнім захворюванням.

Варто акцентувати, що за даними Держстату України серед усіх померлих за 2020 рік в Україні цукровий діабет був виявлений тільки у 0,3 % померлих. Таким чином, цукровий діабет у досліджуваній нами вибірці осіб померлих від COVID-19 зустрічався майже у 70 разів частіше. Отримані результати відображають несприятливий вплив цукрового діабету на перебіг та ефективність лікування коронавірусної хвороби.

У осіб із цукровим діабетом основними ускладненнями коронавірусної хвороби зі сторони дихальної системи були: вірусна геморагічна пневмонія (100 %), гострий респіраторний дистрес синдром (97 %), набряк легень (97 %). Привертає увагу, що у 82 % померлих був діагностований серозно-геморагічний плевральний випіт, тоді як в осіб без цукрового діабету дане ускладнення виявлено тільки у 13 % випадків. У той же час, фіброзний плеврит в осіб з цукровим діабетом виявлено тільки у 8 % випадків, тоді як в осіб без цукрового діабету – у 30 %.

Перебіг коронавірусної хвороби у 47 % хворих на цукровий діабет супроводжувався приєднанням бактеріальної, у 21 % - грибкової інфекції бронхолегеневого апарату. Серед бактеріальної у 61 % збудником була *Klebsiella pneumoniae*, у більшості пацієнтів із цукровим діабетом розвивалась супутня серцево-судинна патологія. Зокрема, у 76 % померлих із цукровим діабетом супутнім захворюванням була ішемічна хвороба серця, у 39 % – гіпертонічна хвороба. 18 % померлих від COVID-19 мали ожиріння.

Висновки

Таким чином, більшість пацієнтів із цукровим діабетом (головним чином, інсулінонезалежним) та з ожирінням входять до групи з підвищеним ризиком інфікування SARS-CoV-2, мають ускладнений перебіг захворювання та високий ризик летальності.

Література

- [1] World Health Organization. WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19, March 2020. Geneva, Switzerland: World Health Organization; 2020. Available from: <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19-11-march-2020>
- [2] Mansueto G, Niola M, Napoli C. Can COVID 2019 induce a specific cardiovascular damage or it exacerbates pre-existing cardiovascular diseases? Pathology - Research and Practice [Internet]. 2020 Sep;216(9):153086. Available from: <https://doi.org/10.1016/j.prp.2020.153086>
- [3] Tang N, Li D, Wang X, Sun Z. Abnormal coagulation parameters are associated with poor prognosis in patients with novel coronavirus pneumonia. Journal of Thrombosis and Haemostasis [Internet]. 2020 Apr;18(4):844–847. Available from: <https://doi.org/10.1111/jth.14768>
- [4] Gattinoni L, Chiumello D, Caironi P, Busana M, Romitti F, Brazzi L, et al. COVID-19 pneumonia: different respiratory treatments for different phenotypes? Intensive Care Medicine [Internet]. 2020 Apr 14;46(6):1099–1102. Available from: <https://doi.org/10.1007/s00134-020-06033-2>
- [5] Піняжко ОБ, Думенко ТМ, Ковтун ЛІ, Середюк ВВ, Топачевський ОА, et al. Оцінка втрати років життя, скоригованих за якістю (QALY), пов'язаних зі смертністю від COVID-19 в Україні. Ukrainian Medical Journal [Internet]. 2020 May 29;137. Available from: <https://doi.org/10.32471/umj.1680-3051.137.179418>